

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Tentatoris genius, præcipuæ artes, & diversæ tentandæ fallaciæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

ambitio in eâ mensurâ honorum conquirere, quæ quondam
 eius fuit impudens votum, quò scilicet pervenire, cum pa-
 vus obscurusque esset, nec optate quidem ausus fuisset.
 At ea nunc affectus, iterum altiora, atque altiora qua-
 rit. Fit series infinita. Quid tandem præcipitium. Huc
 demum stygii pileonis tentamina, huc plumosus pileus,
 huc hominis ambitiosi vota perducunt. Eruditè dixit
 Favorinus Philosophus: *Ambitio partim ridiculus, partim
 miserabilis, partim odiosus facit. Quid hic remediū? Triplex
 paucissimis suggero.*

§. III.

Primum: probè nosse immoderatum illud & an-
 xium honoris desiderium, merum esse diaboli ten-
 tamentum, quod malis maximis Orbem implet, quod
 Christi Collegium turbavit, quod à regno Dei plurimos
 abduxit, & etiamnum numerosissimam turbam abdu-
 cit. Quisquis animam suam Satane non exponere vult
 venalem, caveat vasferrium hunc pileonem, plumas &
 cristas caveat, ambitionem omnem fugiat. Præclare
 scripsit Augustinus de sententiâ Catonis: *Omnia virtutis
 premia ambitio possidet.*

Alterum: In scholâ Christi contrarium profus doce-
 tur. Christus aperitissimè suis præcipit: *Vos autem non sic.*
 In Christi lyceo honoratissimus est qui humilior & submis-
 sior, honoratissimus qui animi demississimi ac humili-
 mus. Homines vani, sui ipsius amatores & Mundi de-
 plumis & cristis litrigent: *Vos autem non sic.* Nil penitus
 loci sit inter vos ulli ambitioni: pileum aut sertum plu-
 meum etiam oblatum rejicite, caicas, discerpice. Ves-
 tris animis nunquam excidat me Magistrum esse man-
 suetudinis & humilitatis, non elationis aut ambitionis.
 Alii humanam gloriam adspiciunt: *Vos autem non sic.* Ali-
 ter enim à me instituti estis, ego honorum doctore con-
 temptum, non studium. Hoc genus & idololatræ se-
 ctatur. *Vos autem non sic: Nam qui major est in vobis, fiat
 sicut minor, & qui præcessor est, sicut ministrator.*

Tertium: A studio sui ipsius carnifex, sicut invidia,
 cruciatus & dolores inferi admirabiles, in hoc & Orbe
 altero. Testis sat locuples Augustinus: *Inhabam, inquit,
 honoribus, lucris, conjugio: & tu irridebas. Patiebar in eis cu-
 piditatibus amarissimas difficultates, te propitio tanto magis,
 quando minus sinebas mihi dulcescere, quod non eras tu.* Et heu
 lacrymabilem psalmum cantant in tartaro ii, quos ambi-
 bitio in transversum egit, qui honorum cristas rebus
 omnibus anteposuerunt, qui sermo plumo cotonati,
 non magni æstimarunt cælum, hi apud inferos jam ca-
 nunt, sed serò nimis. *Quid nobis profuit superbia?* His olim
 dulcius fuisse mori, quam aliquid existimationis acqui-
 sitæ perdere. Jam moriuntur, & æternum. Jam demum
 intelligunt Phryges serò sapientes extremæ fuisse stulti-
 tiæ honorum plumulas colligere, & negligere regnum
 immortale. Vos ergo, Christiani, non sic: exempla vo-
 sanctiora ducunt ad honores non perituros. Ambitio-
 sum Aman altissimum expectat patibulum.

Verum tam vaser & nequam est diabolus tentator,
 ut quos pileo vel sermo plumo nequit fallere, iis serum
 plumbeum infixis aculeis & spinis horridum imponat,
 quos honorum cupidine non decipit, eos spiritu blasphemie
 & miris conscientie angoribus invadit. Sunt homi-
 nes bonæ sed simplicioris plerumque mentis, quibus
 cacodæmon adversus Deum & superos teterrimas &
 atrocissimas cogitationes suggerit, quibus conscientia,
 præsertim ex se jam ante pavida ita terretur ac pertur-
 batur, ut ejuscemodi homines rerum suarum trepidi in
 maximas adducantur angustias. Nonnunquam non
 animo tantum ægri, sed ipso etiam corpore tabescunt,
 cibus, potus, somnus, non ut solebant, eos resciant,
 subinde tales non procul ab insanâ & phrenesi absunt;
 tædet illos vivere. Nec adeò rarum hoc viris feminisque
 contingit. Aliquando hæc mali origo est: Initio vulnus

istud aliòquè minimè periculosum non satis est dete-
 ctum. Inter eâ dies noctesque tentatio velut teredo
 & consumit, & quidem præcipuè, quod observatum,
 tempore ineundæ orationis, percipiendæ Eucharistiæ
 & animi curandi. Hic pessimæ cogitationes magno im-
 petu consternatos obruunt.

Huic malo mederi non difficile, modò ægri capiant
 medentis dicta & sequantur. 1. Ante omnia qui eo
 modo tentatur, sciat verba illa tam impia, cogitationes
 illas tam nefandas, non esse suas sed diaboli, & ideo non
 citandas. Prudenter Climacus præceptiunculas sed sa-
 lutares instillans: *Non solent eos diaboli oppugnare, inquit,
 qui non dimicant cum ipsis.* 2. Qui liberari cupit, pro certo
 habeat, non suam animam cogitationum tam detesta-
 bilium esse causam, sed impurum illum spiritum, ideo
 quæ ab eo suggeruntur, contemnenda omnia. Satis est
 unum illud respondisse: *Vade satana.* 3. Quisquis hic
 pugnare, & collato pede confertisque armis vult con-
 tendere, ventos includere, fulgetrum manibus prehen-
 dere conatur. Qui hunc spiritum despiciat, liber evadit;
 qui ei aliter reluctari nititur, tandem subiacet. 4. Ma-
 gno sit solatio, si hac de re interrogatus: Num illæ cogi-
 tationes illi placeant? Animo possit dicere: *Extremè dis-
 placent, & odi, & arceo.* Hic salva res. Non igitur, mi
 Christiane, metuas, ne tibi ista noceant, si tibi tantoperè
 displiceant.

Climacus, quem dixi, ut tantò firmiùs erudiat ten-
 tatos, rem gestam ex fide memorans: Homo religiosus,
 inquit, rerum suarum satagens & industrius annis viginti
 jejuniis ac vigiliis macerare carnem institit, nec tamen
 quidquam se profecisse credidit. Etenim blasphemias,
 & immunditiæ spiritus assiduè illi inhærebat, vexabat,
 obtundebat nefandis cogitationibus. Demum se impa-
 rem hosti censuit insulibus tam malignis & continuis
 oppugnatus. Hæc ergo cepit consilii. Tentationis suæ
 voces impias scripsit chartæ, quam profundissimo seni
 obtulit legendam, tanquam rei atrocissimæ grande ar-
 canum. Ille interim prostratus in terram, contra obtueri
 senem non audebat. Cùm verò senex legisset scriptum,
 subrisit, & unâ jacentem erigens: *Pone, inquit, mi fili,
 tuam manum super oculos meos.* Fecit, quæ fuerat jus-
 sus. Mox iterum hatu senior. *Tuum hoc peccatum, ait,
 mei capitis periculum esto; torum ego in me recipio,
 quorquor demum annis, & oppugnaverit aut oppugna-
 turus sit. Tu istud unum observa, ut quidquid hujuscæ
 suggestiois est, floccipendas & pro nihilo æstimes. Tam
 mihi documento ita roboratus est æger, ut antè morbus
 illius evanesceret, quam ille senis cellâ excederet. Hoc
 ille ipse, ait Climacus, cui in eâ contigit, Deo gratias
 agens mihi retulit.*

Ita nimirum diabolus tentator longè astutissimus,
 quos pileo seròve plumo nequit fallere, illis imponere
 conatur plumbeum, ut quos honorum blandimentis
 non circumvenit, eos conscientie terroribus irretiat.
 Pugna prima periculosa, alterâ, non tantum quia cre-
 brior & communior, sed etiam quia ad fallendum ac-
 commodatior. Verum, pars magna est victoria, scire
 hæc esse mera diaboli tentamenta. Nemo animum de-
 mitat; Quisquis tentatur cum Plalte regio canter: *In te Psal. v. 30.
 eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.*

CAPUT IV.

Tentatoris genius, præcipue artes, & di-
 verse tentandi fallacia.

Pelagius interpres è Græco memorat Mosem abba-
 tem tam validis tentationibus à diabolo exagita-
 tum, ut ille tugurio se continere amplius non potuerit,
 sed locum eò temporis habitatum, qui Petra dicebatur,
 cellamque deserens, velut ex acie fugitivus ad Abbatem
 Ildorum.

Diabolus quos am-
 bitione no-
 potest fal-
 lere, miris
 conscientie
 angoribus
 invadit.

Contra hos ang-
 res medi-
 camina:
 Primum.
 Secundum.
 Tertium.
 Quartum.
 Climacus
 gradu 23. de
 inessibil co-
 gitat, mihi
 pag. 209.
 Pelag. lib. 1.
 18. & 19.
 74. 12. apud
 Rof. 2. 76.
 pag. 638.

Isidorum venerit luctam animi expositurus. Hunc Isidorus familiariter rogavit: Malis ne cederet, ad cellam suam rediret, suamque pugnam Deo auxiliatori optimo committeret. Cui Moles: Mi pater, inquit, non possum. Illum igitur Isidorus in locum edium educens: Ad solem, inquit, occidit. Tem respice. Fecit Moles, quod iustus, & vidit immensam multitudinem cacodæmonum, qui omnes ad pugnandum & invadendum videbantur paratissimi. Mox iterum Isidorus: Nunc verò ait, flecte oculos & surgentem solem intueri. Hic etiam obsecutus Moles innumeris Angelorum exercitus vidit. Ad hoc spectaculi digitum intendens Isidorus: En istæ sunt, inquit, auxiliares copiae, quæ nobis præsidium ferunt adversus omnes hostes. Plures igitur sunt & longè fortiores, qui nos adiutant, quàm qui oppugnant.

In hominibus tentandis tanta est diaboli vigilantia & solertia, ut vero nomine appelleretur Tentator. Hujus Tentatoris genium, & primas ejus in tentando artes, hoc capite sub aspectum subjiciemus.

§. I.

Propter vigilantiam & solertiam diabolus vocatur Tentator.

Diaboli primarius labor est tentare.

Dens. c. 13. vers. 3.
Gen. c. 22. vers. 1.
Sap. c. 3. v. 5.
Iac. c. 1. v. 13.

Tentat nos Deus ut amicus, Diabolus ut adversarius & inimicus.

2. Cor. c. 2. vers. 11.

Matth. c. 4. vers. 3.

Pelag. libell. 11. n. 33. apud Rosv. v. 611.

Nō solum impetus diaboli observandi, sed etiam cogitationum intimarum immunditiam exhaurire. Civitas, quæ non tantum ante mœnia, sed intra portas intestinum habet hostem, excubiis eger accuratissimis: ita planè cum diabolus non oculos solum & aures & linguam & manus, sed etiam voluntatem atque intelligentiam sollicitet ad malum, & pravarum cogitationum aliquot myriadas in animo serat, summâ opus est vigilantia. Quod Petrus Chrysologus exponens:

Petrus Chrysolog. serm. 96. m. 254.

*Quantum in se. Diabolus subtilissime tentat.

Diaboli primarius labor hominem tentare. Quid dicitur dicendum de Deo? Quando Israël Moles tam aperte commōens: Tentat vos, inquit, Dominus Deus vester, ut palam fiat, utrum diligatis eum, an non. Pari modo tentavit Deus Abraham. Idem affirmat sapientia: Quoniam Deus tentavit eos. Atqui Jacobus Domini discipulus: Deus intentator malorum est, ipse autem neminem tentat. Quor Moles ait, Jacobus negat. Qui conciliabimus partes tam sibi adversas? In expedito res est: Tentat nos Deus ut amicus. Hinc rectissime intentator malorum dicitur, quia neminem tentat, ut decipiat, aut seducat, sed ut probeat & exerceat. Tentat nos diabolus ut adversarius & inimicus, ad præcipitia ducit, ut dejiciat, alliciat, ut interimat. Hic Tentator nobis optime noscendus, quia revera innumeris hoc ipso male pugnant, quia hostem suum non norunt. Hinc insidias minus cavent, fallacias non observant, perfidissimo impostori fidunt. Hic sollicitè admonens Paulus: Ut non circumveniamur, inquit, à satanâ, non enim ignoramus cogitationes ejus.

Experientissimus tentator est diabolus. Hoc nominis Matthæus illi tribuit. Et accedens tentator dixit. Quem admodum verò Poëtæ nomen Virgilio, Oratoris Tullio, Philosophi præ omnibus aliis attribuitur Aristoteli, ita nomen Tentatoris ex asse convenit diabolo: Allucere, tentare, decipere, illius artes & munia sunt. Syncretica sancta femina, Pelagio teste, solebat dicere: Adversus dæmones nos undequaque armatos esse convenit. Foris & intus oppugnamur. Nam uti navis aliquando irruentium fluctuum mole obruitur, non raro intrinsecus augefcente nimium sentinâ mergitur; ita & nos quoque operum extra commissorum iniquitate damnatur, sæpe attentum nequitia cogitationum in exitum adducimur. Ideo necessarium est non solum extra spirituum immundorum impetus observare, verum etiam cogitationum intimarum immunditiam exhaurire. Civitas, quæ non tantum ante mœnia, sed intra portas intestinum habet hostem, excubiis eger accuratissimis: ita planè cum diabolus non oculos solum & aures & linguam & manus, sed etiam voluntatem atque intelligentiam sollicitet ad malum, & pravarum cogitationum aliquot myriadas in animo serat, summâ opus est vigilantia. Quod Petrus Chrysologus exponens: Diabolus, inquit, non querit hominem, sed hominis interitum querit. Ille malis nostris gaudet, surgit ruinis nostris, nostris vulneribus convalescit, nostrum sanguinem sicut nostrâ saturatur ex carne, nostris vivit ex partibus. Diabolus hominem non vult habere, sed perdere. Quare? Quia ad calum, unde ille cecidit, non vult, non fert, non patitur hominem pervenire. Hinc subtilissime tentat. Non quoniam illecebrosâ

A carnis suggestionem ita impugnat, ut non cupiat tentando vincere, sed ut homo tentationis victor, vanâ gloriâ sese efferat: hoc ille cupit, hoc querit. Et quàm istud subtiliter? Subtilem hanc vafritiem Bernardus explicans: Ergone, inquit, bestia sumus nos? Bestia profus. Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est juvencis insipientibus. † Bestia profectò sunt homines, oves errantes, non habentes pastorem. Quid superbis, ô homo? Quid te sciolum jactas? Vide quia bestia factus es, cui venande laquei preparantur. Sed qui sunt venatores isti? Venatores utique pessimi & nequissimi, callidissimi & crudelissimi. Venatores qui cornu non sonant ut audiantur, sed sagittant in oculis immaculatum. Ipsi rectores sunt tenebrarum harum, astutissimi versutia & malicia diabolica fraudis, ita ut sicut est ante venatorem bestia, sic ad eorum comparationem sit quilibet astutissimus hominum, præter eos dumtaxat, qui cum Apostolo non ignorant cogitationes eorum, quibus in Dei sapientiâ datum est fraudes deprehendere malignorum. Obscuro vos novella plantationem boni & mali, nolite sequi cordis vestri iudicium, nolite abundare in sensu vestro: ne vos tanquam rudes adhuc versutus ille venator decipiat. Sed ecce quia jam venatores & bestias novimus, quisnam sit laqueus iste, quarendum est. Ostendat nobis Apostolus, laqueum istum, ipse enim venatorem illorum non ignorat cogitationes. Dic nobis, inquam, beate Paule, quis sit laqueus iste diaboli? Qui volunt, inquit, divites fieri in hoc saeculo, incidunt in tentationes, & in laqueum diaboli. Ergone laqueus diaboli divitias sunt hujus sæculi? Heu quàm paucos invenimus, qui ab hoc laqueo liberari exultent, quàm multos qui dolent, quod parum sibi videntur irretiti, & adhuc quantum possunt, ipsi se involvere & intricare laborant. Ita laqueos & pedicas amplectimur pro aureis & gemmeis armillis. Tentationes diaboli subtilissimæ.

Protogenes pictorum celeberrimus, quod Plinius narrat, Rhodi vivebat: quò cum Apelles adnavigasset, avidus cognoscendi opera ejus, famâ sibi tantum cognitum continuo officinam petiit. Aberat ipse sed tabulam amplæ magnitudinis in machinâ aptatâ picturæ, anus una custodiebat. Hæc Protogenem foris esse respondit, interrogavit quæ à quo quaeritum diceret. Ab hoc, inquit Apelles, atreptoque penicillo lineam ex colore duxit summæ tenuitatis per tabulam. Reverso Protogeni, quæ gesta erant, anus indicavit. Ferunt artificem protenus contemplatum subtilitatem, dixisse: Ergo Apelles Rhodum venit: non enim in alium cadit tam abolutum opus. Mox & ipse Protogenes alio colore subtiliorem lineam, in illâ ipsâ telâ duxit præceptitque abiens, si rediret vir ille peregrinus, ductum tenuioris lineæ ostenderet, adjiceretque hunc esse, quem quaereret. Atque ita evenit. Revertitur enim Apelles, sed vincti erubescens tertio colore lineas secuit, nullum relinquens amplius subtilitati locum. At Protogenes victum se confessus, in portum devolvit, hospitem quaerens. Placuitque sic eam tabulam postteris tradi, omnium quidem, sed artificum præcipuo miraculo. Consumptam eam constat priore incendio domûs Cæsaris in palatio, avidè ante à nobis spectatam, spatiofiore amplitudine nihil aliud continentem, quàm lineas visum effugientes, inter egestia multorum opera, inani similem & eo ipso allicientem tanto subtilitatis prodigio. Uti artifices isti lineas pingebant, ita diaboli tentationes adornant subtilissimas & reverâ visum effugientes. Sed singulares aliquot tentandi modos & technas, quibus utitur, particulatim aperiamus.

§. II.

I. Sub necessitate velo tentat. Quam multos aggreditur. Sub premit necessitas, tu jam vide, qui te alas. Rarò calum velo tentat. pluit panibus: opulenti plerumque tantum habent avartitæ quantum pecuniæ. Petiit liberalitas inter homines. Nemo

Nemo gratis vel buccam panis potrigit. Circumspice igitur, unde vestem pares & alimoniam. Ita blandè in- serpit hæc tentatio, ut demum furta, usura, aliæque ar- res improbæ hoc honestatis pallio teclatæ censeantur non iniquæ. Necessitas, ajunt, non habet legem. Ita nubes sed egenæ virgines, ita viduæ juniores, aliæque feminae, ut egestatem fugiant, frontem exuunt, & venalem vul- gant pudicitiam. Nimirum ut corpus servent jugulant animam. Paupertas, ajunt, eò nos adigit. Pessima & stultissima commutatio, vendere animam, ne operi- mentum desit corpori. Ita quotidie dum mensam ac- cumbinus, dum cibum potumque sumimus specioso necessitatis nomine, in cibo potumque metas temperan- tiæ transilimus. Prandia cenæque nostræ tentationibus assiduis plene sunt. Hic ergo assidue cum regio psalte precandum: De necessitatibus meis erue me.

II. Ad cuiusvis sese inclinationem attemperat. Talem avicularis cibum ministrat, talem piscicularis escam objicit, qualem scit appetiturus. Est qui nimis amat: huic si monerem monstres, quocumque luberit eum, facillimè pertrahet. Alius honorum appetentissimus, laude & inani aurâ gloriæ mirificè pacitur. Ille verò patinas & calices sectatur; hic à vino velut stipula à succino trahit- ur. Aliis voluptates sunt, quod ferro Magnes; à volu- ptatibus ad omnem criminum turpitudinem ducuntur. Alius canes & equos intemperanter amat, hic tes- seras, frivillum, pictas chartulas, alveum lusorium in oblectamentis habet, iste pacitur colloquiis, ille convi- viis indulget, alii nitorem vestium curant

trahit sua quemque vorupps.

Florentem cythilum sequitur capella, saccharum & amygdales sumia; Ramum viridem, inquit Augustinus, post ostendit ovi, & trahit illam; Noces puero demonstrantur & trahitur. Et quod currit, trahitur, amando trahitur. Ita om- nino diabolus suis quemque trahit amoribus ac pro- pensionibus, suas ille novit exactissimè, & longè meli- us, quàm suas ipse noverit homo. Sed de hoc paulò post plura.

III. Eâ quemlibet parte oppugnat quâ debilissimus est. Lupum ajunt faucibus robustissimum esse, infirmissi- mum tergo; hic ergo feriendus; lupi tergom, non fauces diverberandum. Diaboli tergom nostra caro est; hac sese tegit, & abscondit. Hanc igitur feriat, qui diabolum vult percussum.

IV. Occasionem offert delinquendis, commendat eas, sua- det artiendas: Januam pandit, & invitans ad ingres- sum: Tu tantum ingrederere, ait, mi homo, patens cernis ostium, ingrederere. Ponit sellam: Tu modo hic confide, inquit, tibi hæc quies est parata. Qui fatuus est, & sui negligens, ingreditur & confidet. Hic victus est.

V. Obrinere malis nititur tentatum, ut eâ mole pressus omnem animum ulterius pugnandi abjiciat, & ipse sibi dicat: Actum est, non sum ferendo amplius tam conti- nuas vexationes; tot hostiles impetus sustinere non pos- sum. Hæc nimis diuturna est obsidio; dedam me hosti. Ita Jobum tot morbis, tot doloribus; tot annis ad eò fatigandum censuit, ut in apertam demum impatien- tiam pertraheret. Sed spe suâ frustratus est tentator. Pa- tientiam Jobus non excussit, quantumcumque graviter & diu tentatus.

VI. Sape subitò imparatum, ostentem, semisomnem, ut prado & latro invadit. Hebræus rex David postquam sua- viter fuisset meridiatus, in solario deambulabat otiosus, nec ullum scelus animo coquebat; non libidines, non cædem meditabatur. Sed ecce mox adfuit tentator, & nullas insidias metuentem aggressus, oculos primùm in vicinam viridarium, deinde in lavantem feminam tra- xit. Hinc libidinum flammæ, hinc incendium fœdissi- mum vix ullis lacrymis extinguendum.

VII. Suadet, quod in se bonum, sed ratione temporis, vel persona, vel loci occultè malum est. Nonnumquam tenta-

tionis bonus est finis, sed mala sunt, quæ medio inrer- bonum, sed currunt. Exempli gratia: Ut elemosynas quis erogat, ratione temporis, pecunias undecumque per fas & nefas corrogat. Fipis vel perlo- bonus, sed via ad finem non bona. Pari modo: Elemo- nae, vel lo- synas quis largitur, ne avarus habeatur. Hic via quidem bona est, sed via finis est malus. Ita diabolus tentator malum est. exomologesin suadet, sed imperfectam & sacrilegam.

§. III.

VIII. Consili sui plerunque plurimus adfert rationes, 8. Consilii sed fucatus. Hebræis Pontificibus totique sui plerun- que pluri- curia Solimæ magnificis rationibus persuasit Chri- mas adfert stum licet hominem innocentissimum omnium occi- rationes, dendum. Causarum causa fuit illud Cæbis idolum, sed fucatus, Ratio status. Hinc acerbatæ rationes illæ: Vir iste unde Causarum quaque omnes ad se trahit, ex omni vicina regione in- caussa oc- gens ad eum concursus est; plerunque multa millia con- cisionis ciones illius frequentant. Fama de illo jam totam per- Christi fuit valit Syriam. Quàm porro hic ipse vir acerbus & con- Ratio ita- tumeliosus est præcipuè in magistratum sacrum; quàm tibus.

An non ab ore illius excerptæ voces illæ? Serpentes, Geni- Math c. 23. mina viperarum, Generatio mala & adultera, Hypocrita, Se- vers. 33. & pulchra dealbata, Caci & cæcorum duces. Hæc talia ore ple- c. 12. v. 39. no in Legis peritos, Scribas, Pharisaos effundit, & ple- c. 16. v. 4. bem adversus eos concitat. Deinde homo est thauma- c. cap. 23. turgus & signa patrat grandia, sed quâ virtute? Neque vers. 24. hoc nescire potest Syriæ præses Pontius Pilatus. Quod c. 27.

uibi Romani fuerint odorati, mox aderunt, nôique mag- is sub jugum mittent, sanctissimum templum eripient, gètem nostram omnem & regionem oppriment. Qua- propter res nostras agamus, & quod magistratum de- cet, injria nascentis mali eliminemus solerti vigilantia, Virum illum Galilæum Nazarenum è medio tollamus. Ita factiose illius donciones cessabunt. Alioqui hostem inquilinum asinus. Res cætrè proxime teandem est.

Maturè igitur, ne quid Respublica detrimenti capiat, religionum Novatorem in crucem tolli curemus, ut omnis plebs videat se splendide deceptam. Ita Caiphas in pleno Patrum consensu: Vos, inquit, nescitis quidquam, Tom cap. 11. nec cogitatis, quia expedit nobis, ut unus moriatur homo pro vers. 50. populo, & non tota gens pereat. Si virum hunc vivere sinamus, in totius gentis perniciem id verget.

An non speciosi Jaris tæuli sunt isti? Profectò specio- sissimi. Ita parricidale, sanimum facinus adumbratis, sed tamen formosis rationibus fuit velatum. Ita diabolus tentationes suas, & multos scelerum miliones vendit sub palliolo virtutis. Nôs interim blandimur nobis, dum seipsum quisque solatur hoc modo: Id respicio, id curo, has facti causas, has rationes habeo. Sed non continuo licitum, quod certis de causis factum, nisi bonæ ac probatæ sint causæ. Nec satis est posse rationes adferre rei malè gestæ; quis enim hoc non potest? Et quanti sunt, qui cum ratione furunt? Hoc diabolo solenne ac quotidia- num est, tærationes & scætera rationibus fucare, hamum escâ tegere, utilitatis aut honestatis, aut etiam necessita- tis mantelam deformitati vitiorum injicere.

IX. Peccatum, antequam committatur, extenuat, infini- 9. Peccatū, tam Dei misericordiam deprædicat: Non est, inquit, tam antequam grande hoc facinus atque tu putas, & insuper facillimus committa- ad penitentiam recurtus. Quid oblit, hoc audere, cum tur, exte- idem & alii faciant? Quamvisque artis est aut pruden- nuat, in fi- nitam Dei tia, aliquantulum à lineâ excitare. Audez & occasione misericor- ditam Dei oblata frueri. Concedendum aliquid naturæ. Offen- prædicat, sive tantilla misericordiam divinam quovis gemitu sibi propitiat. Ergo aude. Peccatum verò jam patra- tum immaniter exaggerat, Dei misericordiam velut exi- lem & arctam contrahit, ut miser homo rebus suis dis- sidens animum abjiciat, penitentiam ut rem difficilli- mam differat, intereâ noxas augeat, ita in profundum abeat, unde non facile emergat. Hanc ob causam solli- citus a.

